

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

2022

Ondřej Holubec

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

MĚSTSKÁ KRAJINA LIBERCE

Ondřej Holubec

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
Specializace Užitá fotografie

Bakalářská práce

MĚSTSKÁ KRAJINA LIBERCE

Ondřej Holubec

Vedoucí práce: prof. Mgr. Štěpán Grygar
Katedra Výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

Jméno a příjmení: Ondřej HOLUBEC
Osobní číslo: D19B0148P
Adresa: Řídkého 227/2, Liberec – Liberec X-Františkov, 46010 Liberec 10, Česká republika
Téma práce: MĚSTSKÁ KRAJINA
Téma práce anglicky: CITY LANDSCAPE
Vedoucí práce: Prof. Mgr. Štěpán Grygar
Katedra výtvarného umění

Zásady pro vypracování:

Dokumentární publikace s důrazem na obrazovou skladbu.

Tvůrčí záměr:

Od začátku fotografování mají města a jejich přidružené industriální zóny zvláštní místo v mém srdci. Dlouhodobě se např. zajímám o focení mlh a obecně mlžného prostředí v nočních městech, hledám tedy jiný pohled pro vnímání lidských sídel a snažím se jej zachytit, přijít na kloub tomu, proč mě přitahují zrovna tyto situace. Věřím tedy, že volbou Městské krajiny dojde v průběhu tvorby bakalářské práce k ještě většímu prohloubení znalostí o funkci současných měst a vlivu na místní obyvatelstvo, tudíž podporující kvalitnější tvorbu a silnější prožitek ze zaznamenávání fotografií, včetně jejich přípravy do ucelené publikace.

Způsob realizace: Fotoaparát, úprava v grafických programech a dokončující zpracování.

Cíl:

1. Posílit grafickou úroveň ve tvorbě tiskovin
2. Prohloubit znalosti o městské společnosti a jejím místu ve fotografii

Předpokládaný charakter výstupu: Publikace – rozsah minimálně 20 fotografií, počet vydání vyplývá z charakteru práce

Rozsah průvodní zprávy: 10 normostran.

Seznam doporučené literatury:

1. TORMEY, J. *Cities and Photography*. 1. vyd. London: Routledge, 2013. ISBN-10: 0415564409
2. BIRGUS, Vladimír a Jan MLČOCH. *Česká fotografie 20. století*. Praha: KANT, 2010. ISBN 978-80-7437-026-7.
3. HNILČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní oústaobě kolonií rodinných domů*. Brno: ERA, 2005. ISBN 80-7366-028-8.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2022

.....
podpis autora

Poděkování

Mnoho díky směřuje k prof. Mgr. Štěpánovi Grygarovi za jeho zpětnou vazbu a dalším pedagogům z ateliéru Fotografie, kteří přispěli svými radami a názory pro zdárné dokončení publikace.

Dlouholetý malíř Miloš Smola má mé díky za stanovisko k publikaci a návrhu dalších míst pro záběry.

Na závěr poděkování putuje i k mé rodině za podporu a sestře, která pomohla se zpřesněním překladu do češtiny.

Obsah

1. Úvodní slovo a dosavadní dílo	7
2. Téma a důvod jeho volby	9
3. Příprava práce a následná tvorba	11
3.1 Proces přípravy.....	11
3.2 Proces tvorby	13
4. Popis díla a technologická specifika	15
4.1 Popis díla.....	15
4.2 Technologická specifika.....	15
4.3 Přínos práce pro daný obor.....	16
5. Seznam použitých zdrojů	17
a) Knižní a periodická literatura.....	17
b) Internetové zdroje	17
6. Resumé.....	18
7. Seznam příloh.....	20

1. Úvodní slovo a dosavadní dílo

Má cesta k fotografii byla klikatá a začala až mnohem později než u většiny mnou známých lidí hlásících se na fotografické školy a obory. Na konci deváté třídy jsem si vybíral možná budoucí povolání, ale s ohledem na své sluchové postižení byl výběr vzdělávacích ústavů limitovaný. Po delším uvažování jsem nakonec zvolil reprodukčního grafika pro média, v průběhu střední školy jsem skrze akce video-audio týmu objevil kouzlo natáčení na různých akcích skautského charakteru. Postupem času jsem si ale začal uvědomovat, že mě pohyblivý obraz nenaplňuje do té míry, abych se věnoval této oblasti profesionálně.

Odsud už byl jenom malý krok k fotografii, čím dál tím více jsem si na výletech začal všimnout kompozice okolí, pořídil jsem si fotoaparát pro jejich zaznamenávání. První práce, ačkoliv do kvalitní podoby měly daleko, představovaly odrazový můstek do sféry umění.

Svoji fotografii rozlišuji vzhledem k mé dosavadní práci na dokumentární a uměleckou.

Již několikátým rokem dokumentuji život ve svém oddílu a příležitostně i akce v rámci Junáka. Vnímám u sebe určitou potřebu příspěvku mládeži, děti totiž z mé zkušenosti nevnímají pořizování fotek stejnou měrou jako dospělí lidé a nevidí ji jako důležitou, takže se často snaží ovlivnit podobu fotografie ať už grimasami nebo pózami, někdy nemají náladu nebo nechtějí být v záběru. Nejvíc námahy tedy vkládám do co nejpřirozenějšího záběru reflektujícího skutečný stav, což se daří ve většině případů. Pokud to okolnosti dovolí, plánuji v horizontu let sestavit probranou sbírku.

Do umělecké stránky jsem více vstoupil až na vysoké škole, kde mi všudypřítomná různě vrstvená inspirace napomáhá v tvorbě. Fotka mi vyhovuje, je tichá a nutí člověka využívat zrak, souzním s ní. Kladu mnohem větší důraz na to, co vidím, než abych se snažil vnímat zvuky a rozeznával je. Umožní-li to místo, fotím bez aktivních naslouchátek, což znamená úplné ticho občas narušované tinnitem, jenž jsem schopný na chvíli potlačit. V takovém prostředí se pak můžu absolutně soustředit na věci kolem sebe. V rámci fotografie jsem totiž rovnocenný s ostatními, rozhoduje oko,

um a záměr, což jsou parametry, ve kterých mohu bez překážek tvořit s ostatními, zesílené právě výše zmíněnou výhodou.

Dlouhodobě se snažím najít téma, které mě skutečně zajímá. Do dnešní doby se zaměřuji na mlhy ve městě a hledám, jak s nimi noční město funguje, akcentuji elektrické světlo a vodní páru na popředí nocí zahalené zástavby¹. Zásadní inspirací pro mé srdcové téma jsou Brassai s dílem Paris de Nuit a Josef Sudek s neméně působivým dokumentem noční Prahy. Při prohlížení jejich prací v úplném počátku své tvorby jsem došel k názoru, že si musím okamžitě naplánovat monitorování počasí a studium populární literatury k meteorologii. A tak je tomu už pátým rokem. Slova Gyula Halásze ve své podstatě shrnují mé pocity:

„Noc neukazuje věci, naznačuje nám je. Vyrušuje a překvapuje svou zvláštností. Osvobozuje nás ze spárů sil jinak rozumem dominovaných během bílého dne.”
(překlad autora)²

Citát se dá vyložit různými způsoby, nejdůležitější je pro mě ovšem fakt, že se s nocí musí pracovat jinak. Prostředí se s večerem překlápí a nepůsobí zcela bezpečně. Záměrně se mlhy snažím zachytit v časných ranních hodinách, aby rušivý vliv lidí byl co nejmenší, ale jejich ojedinělý výskyt napříč rokem mě nutí zamyslet se nad celkovou prací, jestli se nemám spíše částečně přesunout k jiným tématům a ponechat si mlhy jako vedlejší, ale neméně důležitý objekt svého zájmu.

¹ Viz fotografická příloha 1 na straně 21

² Originální znění: „Night does not show things, it suggests them. It disturbs and surprises us with its strangeness. It liberates forces within us which are dominated by our reason during the daytime.”

GOODREADS [online] Světová komunita: Goodreads. ©2022 [cit. 13.4.2022].

Dostupné z: https://www.goodreads.com/author/quotes/265137.Brassa_

2. Téma a důvod jeho volby

Jak jsem již zmiňoval v předchozím dílu, středobod mého zájmu spočívá ve focení nočního mlžného města. Zmíním Jana Reicha, o němž pánové Birgus a Mlčoch píšou: „Často fotografoval v zamračeném počasí i za mlhy, na podzim a v zimě, kdy by většina jiných krajinářů nevzala fotoaparát do ruky.”³ Právě Reich dělal tento typ mlžných fotografií za světla^{4, 5}, představovalo by to ideální nápad na provedení, ale počasí je velmi nespolehlivá záležitost, vždyť ani přesně nevíme, jaké bude za pár dní. Najít příbuzný námět nezávislý na vnějších okolnostech tedy nebylo složité a po zvážení nabídky jsem si nakonec vybral městskou krajinu, kterou jsem po delším rozhodování dělal za denního světla. Nejnáročnější na celé práci bylo zvážení, jestli se zaměřím na noční záběry velkoměsta podle svých vzorů, nebo začnu mapovat zajímavé městské části během dne.

Svoji roli ve výběru hrál i fakt, že mám rád staré industriální zóny, jež jsou zatím součástí každého velkého města, jejich počet s každým rokem ubývá a nové stavby stejného charakteru spíše připomínají obří kostky lega čekající na další dílek. Tato místa se navzájem doplňují se zbytkem zástavby a někdy tvoří zajímavý kontrast mezi přežívajícími socialistickými styly a požadavky moderní doby. Neplatí to ale vždy, například liberecké panelové domy z období masivní socialistické výstavby se dočkaly rekonstrukcí a zateplení. Jenom vědomí, že tam někde pod nánosem polystyrenu a odolné omítky stále dřímá sovětský duch, mění pohled na staré výškové budovy.

Z kulturního hlediska důvodu volby si dovoluji krátce uvést, že kromě uměleckého pohledu slouží urbánní fotografie také jako dokumentární médium pro současnost a budoucnost. Jak moc je toto významné mi ukázalo zbourání architektonicky zajímavého obchodního domu Ještěd u Soukenného náměstí a jeho nahrazení OC Forum, které bylo postaveno na jeho místě, včetně velké nové přístavby zabírající tehdy volnou zeleň a malé odstavné plochy pro autobusy hromadné dopravy. Toto se odehrálo v časovém horizontu několika let a nenávratně proměnilo oblast mezi terminálem MHD Fügnerova a kulturním domem.

³ BIRGUS, Vladimír a Jan MLČOCH. *Česká fotografie 20. století*. Praha: KANT, c2009, s. 250

⁴ Viz fotografická příloha 2 na straně 22, zdroj fotografií uveden v ⁵

⁵ FOTOPRAHA [online] *Zemřel fotograf Jan Reich*, ©2022 [cit. 22.4.2022]. Dostupné z: <https://www.fotopraha.com/zemrel-fotograf-jan-reich.html>

Můj osobní pohled z doby, kdy jsem byl ještě nedospělý pozorující, potvrzuje Jaroslav Zeman v knize o urbanismu Liberce: „*Dosud nejtvrdší zásah do obrazu Liberce znamenají dvě nedávné realizace komerčního developmentu - obchodní centra Plaza a Forum*”⁶. Fotografie jsou tedy cenné i po „archeologické” stránce pro další generace.

Městské krajině ve světle jsem se věnoval až do výběru bakalářské práce víceméně okrajově, z většiny se jednalo o různé drobné úkoly uložené pedagogy a někdy jsem z vlastní iniciativy procházel ulice a třídy s cílem najít zajímavou perspektivu. Pokud už se povede něco vypátrat, mám většinou vnitřní neodbytný pocit, že fotografii daného místa musím pořídít. Dá se mluvit až o téměř involuntární reakci.

Městská krajina ale není jenom o budovách, infrastruktuře a přírodě obecně. Její hlavní součástí jsou živé bytosti, které představují dynamický prvek, umění, malby, zkušenost, odpovědnost, práci, reakci a další atributy určující atraktivitu města. Charakterem fotodokumentace městské krajiny je, že se obejde bez vyobrazených lidí. Nejsou součástí fotky a zároveň se to nevylučuje, nacházejí se v budovách, autech. Lidé jsou duší města, jeho podoba je vnější skořápkou. Jaké si to udělají, takové to mají.

„Užitečným pro pochopení města a městského života je způsob, s jakým nám fotografie ukazuje náš vztah k jiným lidem, předmětům, budovám a prostoru.“ (překlad autora)⁷

V této práci se chci zaměřit zejména na Liberec, své rodné město. Liberecko-jablonecká aglomerace nabízí nespočetné množství příležitostí. Chci si tak na sobě vyzkoušet, jestli budu schopen splnit uložený úkol a vytvořit kvalitní dokument do fotografické knížky. Mé nedostatky totiž spočívají v přípravě adekvátní grafické předlohy, slibuji si od této práce další kvalitativní posun vpřed.

⁶ ZEMAN, Jaroslav. *Liberec: urbanismus, architektura, industriál, pomníky, objekty, památky*. Liberec: Knihy 555, 2011, s. 120

⁷ Originální znění: „Useful to an understanding of the city and urban life is the way a photograph shows us our relationship to other people, objects, buildings and space.“ TORMEY, J. *Cities and Photography*. 1. vyd. London: Routledge, 2013, Elektronická kniha via VitalSource bez paginace, sekce Photography OF the city: allegory and metaphor, druhý odstavec

3. Příprava práce a následná tvorba

3.1 Proces přípravy

Cílem práce je umístit alespoň dvacet fotografií se zvláštním důrazem na obrazovou skladbu, což znamenalo rozvrhnout si, jak by záběr měl vypadat. Byl jsem nucen se zamyslet, jestli se série má podřídit publikaci nebo naopak. Odpověď na otázku jsem hledal ve fotografických knihách, zvláště pak ve své pro tuto práci významné inspiraci, projektu Jiřího Jiroutky *Už nejdu do Ještědu*⁸, mimo jiné také pracující s městskou krajinou okolo bývalého nákupního centra Ještěd napříč jeho existencí⁹, tedy od stavby až ke zbourání, a došel jsem k názoru přizpůsobení publikace fotografiím, což jsem udělal výběrem formátu a podkladové barvy.

Místa jsem volil podle uličních pohledů na Google Street View a Mapy.cz, posloužilo to jako základ, nikoliv jako rozhodující položka. Jejich nevýhodou je totiž neaktuálnost, řada záběrů je několik let stará, jiné čítají věk v měsících a je to dostatečně velký časový úsek, během něhož může proběhnout nevídaná transformace okolí, jak se o tom můžete přesvědčit na fotografiích v příloze. Druhý problém představuje omezení na silnice a více frekventované cesty. Nenahradilo to tedy v žádném případě pochůzky po okolí pro zajištění dalších úhlů. Třetí a možná asi nepřekvapivá obtíž je období, ve kterém jsem fotil, naprostá většina mnou sledovaných záběrů na Google Street View je z období pozdního jara, léta a nejdéle brzké fáze podzimu, kdy ještě stromy mají listy. Většina fotografií byla pořízena během března a prvního týdne v dubnu, tedy ještě během holé fáze, všechny stromy s výjimkou jehličnanů jsou tedy bez barvy, a tvoří tak v řadě případů rušivé prostředí, což ve výsledku ovlivnilo výběr míst. Paradoxně to funguje obousměrně, jelikož tento stav posílil vybrané plochy.

Nejvíce času zabralo zvolit vhodnou dobu pro focení, řada oblastí funguje nejlépe, když je zatažená obloha, a rozptýlené světlo tak vytváří minimum stínů. Přímé světlo naopak podpoří vzhled lokace, ale upřímně nemám rád tak velké kontrasty mezi stínem a osvětlenou plochou, pokud to neslouží přesně vyžádanému účelu.

⁸ JIROUTEK, Jiří. *Už nejdu do Ještědu: I no longer shop at Ještěd*. Liberec: Fenomén Ještěd, 2019

⁹ Viz fotografická příloha 3 na straně 23

Po prohlídce prací studentů a uznávaných autorů jsem zvolil obdélníkový knižní formát s vazbou V1 v rozměrech 20 × 15 centimetrů. Důvod volby je praktický, univerzální rozměry umožňují snadnější skladování. Stavím se negativně k velkoformátové knize a dávám přednost menším velikostem pro jednodušší manipulaci a procházení série s možností vystavit vybrané fotky ve větších rozměrech na výstavě.

S ohledem na lokalitu jsem hledal výstižný název pro svoji publikaci. Nakonec z nápadů sbíraných několik měsíců vyšlo SEVERNÍ MĚSTO; v této věci se pod takovým jménem dá najít myšlenkově hned několik oblastí, namátkou zmíním Most, Ústí nad Labem, Frýdlant a další, což představuje identifikační problém. Uvažoval jsem nad využitím nejznámějších dominant města pro obálku, je tím míněna novorenesanční radnice, moderní krajská knihovna nebo horský hotel Ještěd. Tuto variantu jsem odmítl zejména z důvodu příliš rychlé identifikace. Chci, aby se lidé pozastavili nad obálkou a přemýšleli. Nabízela se i koláž nenápadných streetartových barevných skleněných mozaikových koček. Kostičkované 2D stylizace koček jsou typické pro město a okolí, lze je najít až na výjimky pouze zde¹⁰, ale tuto možnost jsem vyřadil; street art, ačkoliv je součástí města, spadá pod jiný fotografický styl a mohl by vyvolávat jinou představu, než má zbytek obsahu knihy.

Co s tím? Jak se vyhnout kýčovitosti či přímočarosti, a přitom nabídnout respektující pohled? Lámal jsem si hlavu tak dlouho, až jsem došel ke svému „heuréka“ momentu.

Při procházkách v okolí svého bydliště se nedalo nevšimnout si chátrající stavby. Při bližším zájmu jsem zjistil, že se místo demoluje, aby uvolnilo prostor pro rezidenční objekty.¹¹ Na fotografii obálky jsem tedy vložil textilní továrnu Interlana v procesu bourání. Vzhledem k minulosti města, jakožto bývalé textilní velmoci a hlavně rodiště nanovláknové technologie doby současné, mi přijde fotografie typově jako symbolický přerod do moderního města. Staré časy odcházejí a nastupuje sci-fi, továrny se vytlačují z centra na předměstí.

¹⁰ MOZAIKOVÉ KOČKY: MOZAIKOVÉ KOČKY [online] Liberec, ©2022 [cit. 9.4.2022]. Dostupné z: <http://www.mozaikovekocky.cz/index.html>

¹¹ KASTEN. *V Liberecké čtvrti Františkov jsme zahájili demolicí Interlany* [online] Liberec, ©2022 [cit. 15.4.2022] Dostupné z: <https://www.kasten.cz/zivot-v-kastenu/demolice-prumysloveho-arealu-liberec-frantiskov/>

3.2 Proces tvorby

Skicování návrhů podoby publikace jsem prováděl zejména přes Affinity Designer, skici dělám naživo na podkladovém materiálu, kde mám možnost okamžitě vidět výsledek. Dá se to přirovnat k rozdílu mezi analogovými a digitálními fotoaparáty, u analogů výsledek uvidíte až po delší době strávené v temné komoře, v druhém případě vidíte záběr ihned v syrovém stavu. Nese to své ovoce v podobě minimalizace času stráveného nad dílčími úpravami, je-li proces proveden rozumně.

Je na místě uvést, že jsem vytvořil dva pracovní soubory pro tisk v tiskárně, jeden pro obálku publikace a druhý dokument sloužící pro tisk vnitřní části publikace. Rozdělení je záměrné, protože v celém procesu tisku stojí obálka zvlášť a je sloučena se zbytkem až poté, co se vše připraví a zkontroluje pro finální spojení vazby.

Vazba práce je stanovená na V1, tedy na jednu z nejběžnějších vazeb, kde se listy sešijí kovovými sponkami a následně ořezávají na stanovený formát. Zvažoval jsem také použití V2, což je chemická vazba pracující na principu slepení listů včetně obalu k sobě. Ale z hlediska počtu stran své práce jsem tedy možnost V2 vyloučil, řada tiskáren na svých webových stránkách uvádí doporučené množství stran kolem 40 pro kvalitní zpracování V2.

Obálku jsem vytvořil v softwaru Adobe Illustrator a bral jsem zvláštní zřetel na vytvoření dostatečně velké zóny kolem fotografie pro bezchybné oříznutí.

Vnitřní část publikace jsem připravil ve specializovaném programu Adobe InDesign od firmy Adobe, měl jsem možnost využít nedávno pořízený Affinity Publisher, ale pro větší pracovní zkušenosti a orientaci jsem zvolil prvně řečený software.

Součástí mého středoškolského vzdělání byla i práce s písmem, v průběhu studia jsem si na to přizpůsobil oko a zásadně mi začaly vadit nápisy s různorodými mezerami mezi písmeny ve slovech. Proto se snažím důsledně kontrolovat všechny texty během příprav. V titulku obálky z písma Montserrat¹² jsem lehce upravil mezery mezi některými písmeny o pár bodů pro dosažení estetické kvality.

¹² GOOGLE FONTS: *Montserrat*. [online] ©2022 [cit. 13.4.2022]. Dostupné z: <https://fonts.google.com/specimen/Montserrat?query=montser>

Při výběru fontu jsem si dával pozor, abych nevyužíval placená písma. V tomto ohledu jsem čerpal z webu projektu Google Fonts, který skrze své stránky poskytuje open-source písma jednotlivých vývojářů. V nekomerčním projektu, kam patří má práce, je v závislosti na typu projektu nevýhodné nakupovat fonty z důvodu nerentability. Posledních několik let řeším výběr písem a jejich rodin přes výše zmíněnou stránku, open-source písma ale mají slabiny, s nimiž je nutné dopředu počítat a před prací s nimi vyzkoušet textový test na stránce pro ověření vlastností. Jeden z mnoha problémů příznačných pro nedostatečně propracovaná písma je metrika, Filip Blažek o ní ve své *Typoknize* říká: „*Neméně důležitá je správně navržená metrika, tedy vyrovnaní mezer mezi znaky, aby slova působila kompaktně a nerozpadávala se do jednotlivých částí.*”¹³ Tento aspekt je podstatný pro práci, jeho pokažením dojde k významnému snížení kvality prožitku.

Postprodukce v programech Adobe Lightroom a Adobe Photoshop cílila na srovnání barevného podání zejména u fotografií pořízených za slunečného počasí, nebe mělo široké odstíny modré podle toho, jak moc jsem se chtěl vyhnout přexponování. Musím říct, že jsem zde udělal v oblasti světla během focení několik chyb, které poškodily jinak kompozičně a situačně dobré fotografie, znehodnocení docela bolí, protože okolnosti nelze replikovat do takové míry, aby to nahradilo špatné kusy.

Obálka práce byla vytvořena z několika snímků spojených do panoramatu.¹⁴

Narovnání sbíhajících linií bylo také součástí úprav.¹⁵ V řadě případů jsem byl nucen fotit objekt odspoda nebo blíže, než byla ideální vzdálenost, docházelo tedy vlivem optických vad objektivu, přesněji sférickému zkreslení, k pokřivení linií v záběru.

V několika málo fotografiích jsem provedl značný zásah vyretušováním některých rušivých věcí nebo překážek. Není to ale aplikovatelné u všech fotek, závisí to na složitosti okolí předmětu.¹⁶

¹³ BLAŽEK, Filip. *Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin*. V Praze: UMPRUM, 2020. s. 64

¹⁴ Viz fotografická příloha 6 na straně 26

¹⁵ Viz fotografická příloha 5 na straně 25

¹⁶ Viz fotografická příloha 4 na straně 24

4. Popis díla a technologická specifika

4.1 Popis díla

Práce je uspořádaná do 32 fotografií, které na sebe navazují témata. Nalézt spojení místy vyžaduje detektivní práci, zjistit si něco o stavbě. Troufnu si říct, že aktivní občan města je dokáže najít.

Pozadí vložených stránek je v šedé barvě, zvolil jsem ji místo bílé. Ohraničení jsem určil na 2 centimetry od okraje. Stránky jsou záměrně zbavené paginace ve prospěch názvů ulic, ze kterých byly záběry pořízeny. Pro práci takového rozsahu je z mého pohledu spíše důležité vybudovat asociaci obraz – slovo, čtenář, je-li zainteresován, si vytvoří spojení s místem. Na prvních stránkách je k dispozici krátký úvod do celé publikace. Jelikož plánuji výtisky distribuovat hlavně známým, není zapotřebí do textu vkládat významnější informace o své osobě.

4.2 Technologická specifika

Všechny fotografie jsem zhotovil digitální full-frame bezzrcadlovkou Sony Alpha A7III s objektivem Tamron 28-75 F/2.8. Občas jsem si vypomáhal ND filtry, abych se vyhnul příliš vysoké rychlosti závěrky nebo velkému clonovému číslu. Digitální bezzrcadlovky mají čip náchylný na částečky nečistot, které se tam dostávají během výměny objektivů v prašném prostředí, projevují se ve fotce tmavšími kruhovými plochami, než mají zbylá místa vedle nich. Čím vyšší clonové číslo je, tím výraznější je rozdíl mezi znečištěnou částí a zbytkem záběru. Focením nanejvýše do f./10 jsem se vyhnul případným chybám vyžadující ještě větší zásahy.

Všechny fotografie byly bez výjimky vytvořeny ve formátu RAW s následnou úpravou v Adobe Lightroom a Adobe Photoshop, exporty byl aplikovány v JPEG pro elektronickou variantu práce a jednotlivé TIFF pro tiskovou verzi.

4.3 Přínos práce pro daný obor

Složitá otázka s ještě složitější odpovědí. Prvotní dojem při pohledu na tuto část mi říkal: „Není to jen drobná past?“ Přínos vnímám zejména v osobním posunu vpřed, dovolila mi více poznat své rodné město. Nejde ani tak o zachycení jeho podoby, jako spíše o nový pohled na budovy a vkročení do ulic jindy opomíjených. Dříve jsem do nových míst chodil jenom když to bylo potřeba, moje dětská touha objevovat novoty se týkala jenom technologických novinek. Cílená návštěva po kontrole Google Street View mi dokázala v jistých chvílích poskytnout nečekané úhly pohledu na stejný objekt, hledání postranních vstupů se stalo volnočasovou zábavou a až téměř detektivní prací, po jejímž úspěšném splnění jsem v sobě cítil radost a štěstí.

Po oborové stránce bych si dovolil spíše říct, že práce směřuje k zachování zanikajících částí města, budova na obálce publikace bude minulostí do tří měsíců od pořízení. Fotografie, které teď vidíme, tady nemusí za dekády a století být. Obrostou mrakodrapy či z nich budou rozvaliny. V jakémkoliv případě každý kus zachované historie, byť umělecko-dokumentárního podání, přispívá do fondu paměti, a o to více to platí v současné internetové době.

Více si ale cením faktu, že jsem dokázal zkombinovat několik pro mě předtím málo používaných postupů do jednoho uceleného řetězce: zmapování – fotografie – výběr – úprava – publikace – feedback – finální produkt.

Po technické stránce jsem se i díky vedoucímu práce a dalším osobám v průběhu let naučil více vnímat spojení fotografií do funkčního celku a vybudovat uzavřený „příběh“, za což jsem jim vděčný. Právě toto vnímám jako svoji zásadní slabinu, nechávám v pracích otevřenou konce bez pokračování, a to skoro všude, včetně mnou psané amatérské krásné literatury.

Vzhledem k limitovanému nákladu výtisků je publikace spíše soukromého rázu, určená pro úzký okruh kolegů, přátel a kamarádů, nevnímám ji tedy jako zásadní přínos do univerzitní knihovny.

5. Seznam použitých zdrojů

a) Knižní a periodická literatura

1. JIROUTEK, Jiří. *Už nejdu do Ještědu: I no longer shop at Ještěd*. Liberec: Fenomén Ještěd, 2019. ISBN 978-80-270-7110-4.
2. BIRGUS, Vladimír a Jan MLČOCH. *Česká fotografie 20. století*. Praha: KANT, c2009. ISBN 978-80-7437-026-7.
3. ZEMAN, Jaroslav. *Liberec: urbanismus, architektura, industriál, pomníky, objekty, památky*. Liberec: Knihy 555, 2011. ISBN 978-80-86660-33-2.
4. BLAŽEK, Filip. *Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin*. V Praze: UMPRUM, 2020. ISBN 978-80-88308-12-6.
5. TORMEY, J. *Cities and Photography*. 1. vyd. London: Routledge, 2013. ISBN-10:0415564409. Elektronická kniha via VitalSource.
6. HNILIČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů: urbanismus do kapsy. 2., dopl. vyd.* Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-592-4.

b) Internetové zdroje

1. GOODREADS [online]. Světová komunita: Goodreads, ©2022 [cit. 13.4.2022]. Dostupné z: https://www.goodreads.com/author/quotes/265137.Brassa_
2. MOZAIKOVÉ KOČKY: MOZAIKOVÉ KOČKY [online]. Liberec, ©2022 [cit. 9.4.2022]. Dostupné z: <http://www.mozaikovekocky.cz/index.html>
3. KASTEN. *V Liberecké čtvrti Františkov jsme zahájili demolici Interlany* [online]. Liberec, ©2022 [cit. 15.4.2022]. Dostupné z: <https://www.kasten.cz/zivot-v-kastenu/demolice-prumysloveho-arealu-liberec-frantiskov/>
4. FOTOPRAHA: *Zemřel fotograf Jan Reich* [online]. Praha, ©2022 [cit. 22.4.2022]. Dostupné z: <https://www.fotopraha.com/zemrel-fotograf-jan-reich.html>
5. Pracovně využitě pohledy z ulic v Liberci v platformách Google Street View a Mapy.cz, mapy byly uloženy pro osobní potřebu a nejsou v práci nijak zahrnuty, kromě zmínky použití pro zaměření pozornosti.
6. GOOGLE FONTS: *Montserrat*. [online] ©2022 [cit. 13.4.2022]. Dostupné z: <https://fonts.google.com/specimen/Montserrat?query=montser>

6. Resumé

Czech

Studium na FDULS vedlo k většímu vyprofilování mého uměleckého zaměření a v této bakalářské práci se zabývám městskou krajinou svého domovského města Liberce, téma je příbuzné s mojí srdeční záležitostí zamlžených nočních měst. Z historických děl jsou pro mě významnou inspirací dokumenty Jana Sudka a Brassaiho. Oba fotili noční městskou zástavbu. Z denního mlžného světla pak dokumenty Jana Reicha. Počasí ale není spolehlivé, proto jsem zvolil denní dokumentární fotografii, u níž byl mojí inspirací s dokumentem obchodního domu Ještěd pan Jiří Jiroutka.

V práci popisuji průzkum potenciálních míst pomocí moderních metod přes Google Street View a Mapy.cz, následné problémy mezi neaktuální fotografií a realitou dneška. Bojoval jsem s výběrem obálky publikace, probíral jsem se postupně nápady mezi známými dominantami města, streetartovými 2D kočkami a konečným výběrem textilní továrny.

Zpracování skromné publikace v sobě zahrnovalo využití různých programů a zpětné vazby, místy jsem lamentoval nad některými nepovedenými fotkami ze své full-frame bezzrcadlovky. Beru to ale tak, že chybami se člověk učí.

Publikace se skládá z 32 fotografií s různými navazujícími tématy, často lokálními. U řady záběrů představuje nalezení jejich propojení detektivní práci. Číslování stránek zmizelo ve prospěch ulic, z nichž jsem záběry pořídil. Změna je založena pod mojí filozofií ohledně propojení obrazu a slova, což plní stejnou funkci, akorát v trochu pozmeněném pohledu.

Závěrečným resumé tak končí krátká etapa života existující v době psaní práce, nicméně „epilog“ je šťastného typu.

English

Studying at FDULS has led to a widening of my artistic focus and in this bachelor thesis I deal with the urban landscape of my hometown of Liberec, the topic is related to my heartfelt misty night cities theme. Jan Sudek's and Brassai's old nocturnal photo documents are a source of inspiration, both photographed nocturnal urban areas. When it comes to daylight fog photos, there is Jan Reich. However, the weather is not reliable, so I chose the daily documentary photo, which was inspired by Mr. Jiří Jiroutka's document of the Ještěd department store. In my work I describe the exploration of potential places using modern methods available in Google Street view and Mapy.cz, the subsequent problems between outdated photography and the reality of today. I struggled with the choice of the cover of the publication, I gradually went through ideas of choosing between implementing the well-known landmarks of the city, street art 2D cats and the final choice of the textile factory.

The processing of the modest publication involved the use of various programs and feedback, sometimes I lamented over some unsuccessful photos from my full-frame mirrorless camera. But I take it that one learns through mistakes.

The publication consists of 32 photographs with various related topics, often laced with local themes. In some of my photos, finding their connection is akin to detective work. The page numbering has disappeared in favor of the names of streets from which I took the shots. The removal of numbering is based on my philosophy of connecting the image and the word, which performs the same function, just in a slightly changed view.

The final summary thus ends the short stage of life existing at the time of writing the work, however, the "epilogue" is of a happy one.

7. Seznam příloh

Není-li uvedeno jinak, všechny umístěné fotografie patří autorovi práce.

Příloha 1

Noční mlžné město, dosavadní dílo

Příloha 2

Ideální, ale nereálná představa podoby práce – fotografie Jana Reicha

Příloha 3

Inspirační zdroj – fotografie z knihy Už nejdu do Ještědu

Příloha 4

Postprodukční narovnání linií tak, aby příliš nenarušovaly kompozici

Příloha 5

Retuše ve fotografiích s cílem odstranit rušivý předmět

Příloha 6

Obálka publikace

Příloha 7

Vybrané fotografie zahrnuté v publikaci Severní město

Příloha 8

Nevyužité fotografie

Příloha 1

Noční mlžné město, dosavadní dílo

Příloha 2

Ideální, ale nereálná představa podoby práce – fotografie Jana Reicha

Příloha 3

Inspirační zdroj – fotografie z knihy UŽ nejdu do Ještědu

s. 71, sbírka Přemysla Masáka

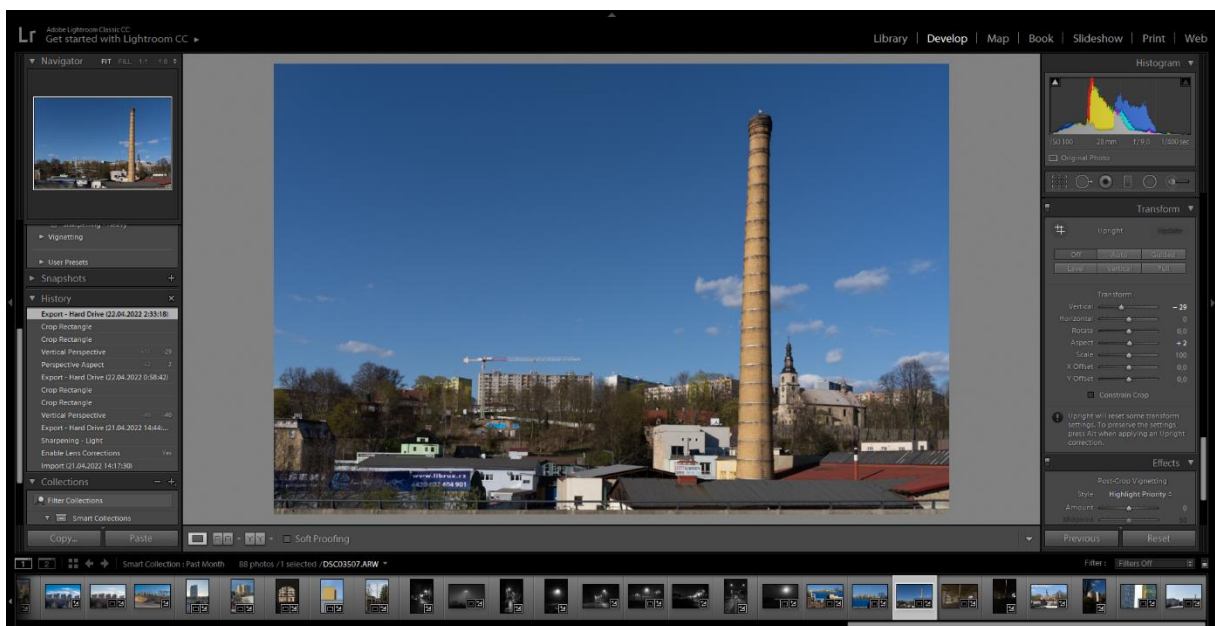
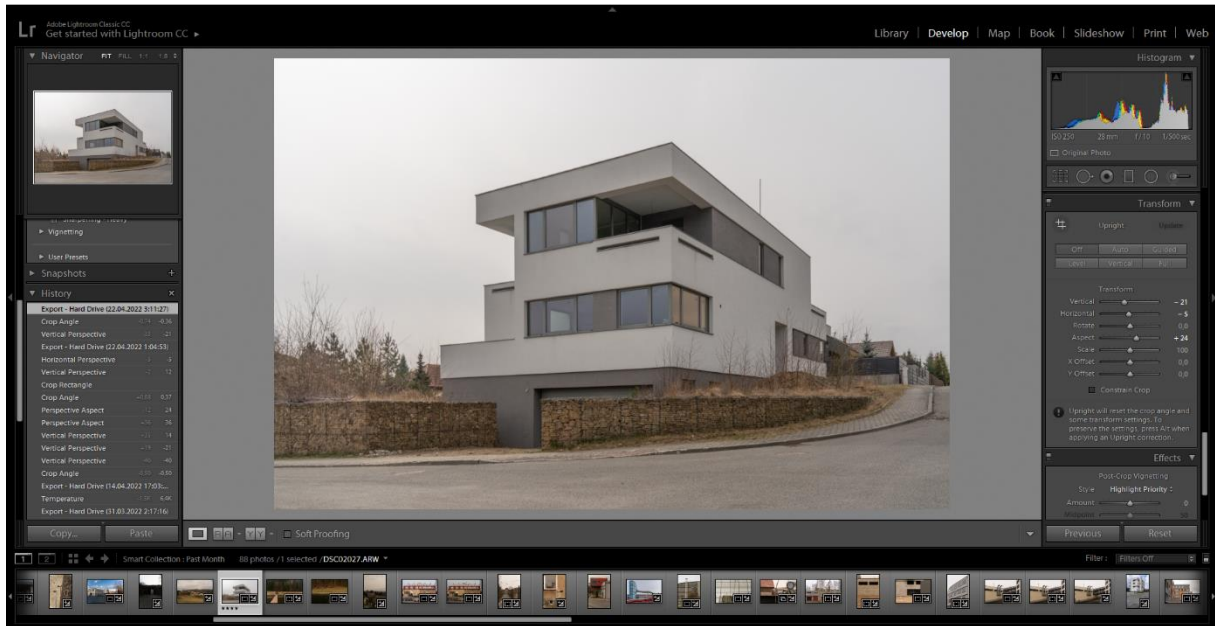
s.160, autor Egon Wiener

s. 204, autor Jiří Novák

Příloha 4

Postprodukční narovnání linií tak, aby příliš nenarušovaly kompozici

Příloha 5

Retuše ve fotografiích s cílem odstranit rušivý předmět

Stav před/po.

Příloha 6

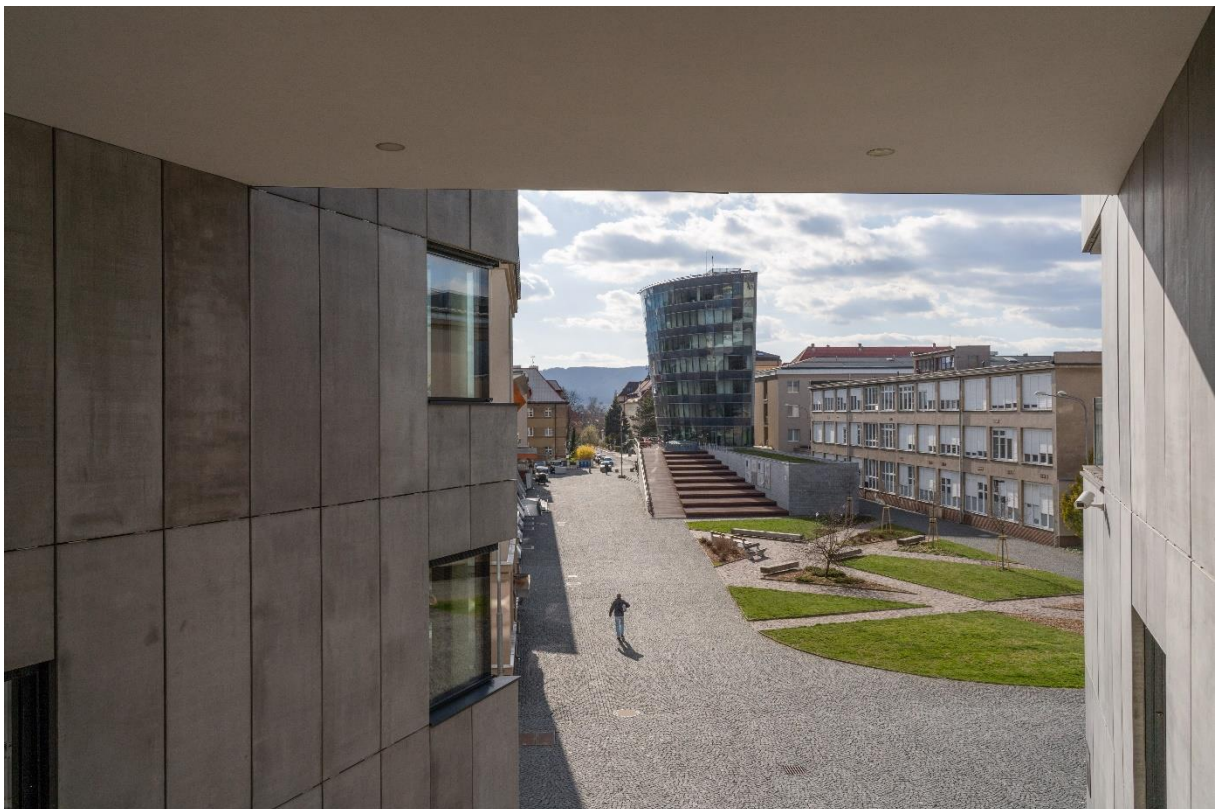
Obálka publikace

Fotografie je složená do panoramatu z několika snímků

Příloha 7

Vybrané fotografie zahrnuté v publikaci Severní město

Příloha 8

Výběr nevyužitých fotografií

